

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

5899

1. Obiekt

OBORAI (3)

802/3

2. Czas powstania

poł. XIX w.

3. Miejscowość

BOŻE

4. Adres

Boże
11-700 Mrągowo

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo warmińsko-mazurskie

powiat mrągowski

gmina Mrągowo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Bussen, Bossemb

7. Przynależność administracyjna
przed 01.01.1999

województwo olsztyńskie

8. Właściciel i jego adres

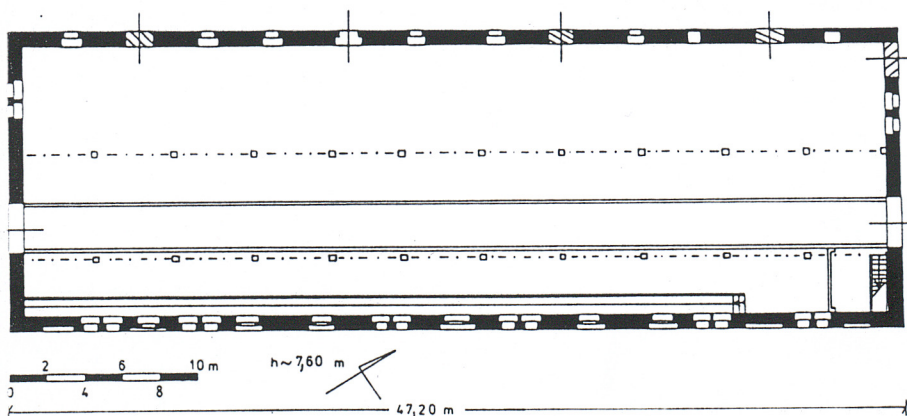
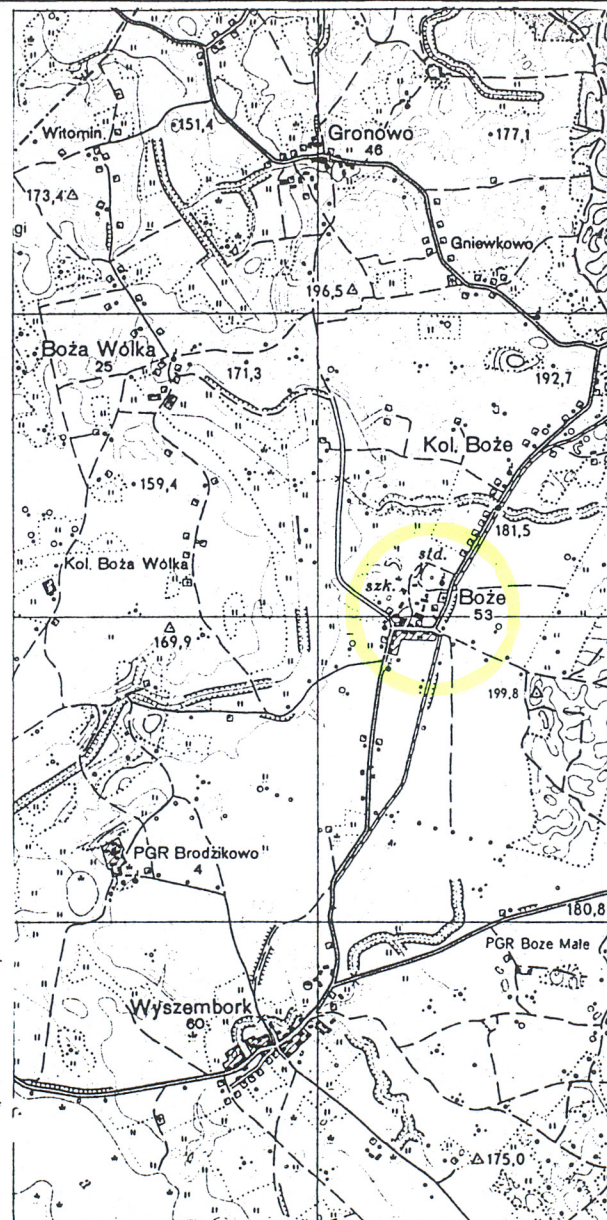
Kombinat Rolny Szestno sp. z o.o.
11-700 Mrągowo

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

folwark (w tym obora I 3)
3170 z 21.08.1993

Obora I (3) została zbudowana jako część zespołu dworsko-folwarcznego w Bożem w połowie XIX w., o czym świadczy jej podobieństwo stylistyczne do obory II (5) i stajni z wozownią (6) wzniesionych jako przybudówka do spichlerza (7) w 1856 r. Do elewacji północno-zachodniej obory przylegała pierwotnie prostokątna, jednokondygnacyjna przybudówka z dachem dwuspadowym, pełniąca funkcję chlewni (14), rozebrana w I. 80. XX w. Pierwotnie obora I miała układ poprzeczno-planetarny, później została przebudowana zyskując układ podłużno-planetarny. Obecnie obora I, należąca do Kombinatu Rolnego Szestno użytkowana jest jako magazyn na nawozy sztuczne.

SYTUACJA

Obora I (3) usytuowana jest w zachodniej części rozległego podwórza folwarcznego, w pobliżu niewielkiego stawu oddzielającego ją od reszty zabudowań.

OPIS

Materiał, konstrukcja, technika.

Ściany. Murowane z kamienia polnego z użyciem cegły, wewnątrz tynkowane.

Sklepienia, stropy. Strop drewniany, belkowy na dwóch podciągach wspartych na drewnianych słupach o przekroju ośmiokątnym.

Wieżba dachowa. Drewniana, płatwiowo-kleszczowa, na dwóch rzędach mieczowanych stoliczków stojących z zastrzałami i ze ścianką kolankową.

Pokrycie dachu. Pierwotnie dachówka ceramiczna „holenderka”, obecnie eternit.

Posadzki, podłogi. Posadzka ceramiczna, ceglana, w gankach gnojowych posadzka betonowa.

Schody. Drewniane, drabiniaste, proste z poręczą, wydzielone z wnętrza obory szalunkiem i drzwiami deskowo-listwowo-zastrzałowymi.

Otworki okienne. Prostokątne, zamknięte łukiem odcinkowym, w szczytach - łukiem pełnym; wypełnione oknami oprawnymi w metal, wielokwaterowymi lub drewnianymi, krosnowymi z pojedynczą szczebliną.

Otworki drzwiowe: w przyziemiu wtórne, na poddaszu oryginalne, wypełnione drzwiami i wrotami deskowo-listwowo - zastrzałowymi, opierzanymi listwami.

Rzut. Budynek na planie prostokąta.

Bryła. Budynek jednokondygnacyjny z magazynowym poddaszem, kryty dachem dwuspadowym.

Elewacje. W przyziemiu kamienne, z ceglanyimi narożnikami i obramieniami otworów okiennych i drzwiowych, w partii poddasza wydzielonej fryzem na rąb skośny, murowane z cegły.

Elewacja południowo-wschodnia. Artykułowana dziewięcioma dużymi blendami powstałymi po zamurowaniu otworów drzwiowych, zamkniętymi łukiem odcinkowym. Pomiędzy blendami okna umieszczone parami. W części blend pojedyncze okna. Poddasze dekorowane poziomym pasem zendrówki, z szeregiem kolistych otworów wentylacyjnych i trzema otworami zrzutowymi na słomę.

Elewacja południowo-zachodnia. W dolnej partii niesymetryczna, z wrotami po stronie wschodniej i parą otworów okiennych po stronie zachodniej. Szczyt wydzielony fryzem z cegły na rąb skośny, dekorowany poziomymi pasami zendrówki, w nim dwa okna naśladujące biforę, ujęte dwiema parami prostokątnych otworów wentylacyjnych; w górnej części szczytu kolisty otwór wentylacyjny.

Elewacja północno-zachodnia. Dzielona na dwie nierówne części. Część północna otynkowana, ze śladem przybudówki mieszczącej chlewnię. Część południowa i środkowa z widocznym śladem przybudówki pośrodku i flankującymi ją dwiema parami wrót (wrota po stronie południowej zamurowane). Pomiędzy nimi otworki okienne. W partii poddasza koliste otworki wentylacyjne i ślady po trzech zamurowanych otworach zrzutowych.

Elewacja północno-wschodnia. Przemurowana z użyciem białej cegły silikonowej, niesymetryczna. W dolnej części dwoje wrót, pomiędzy którymi para otworów okiennych, szczyt analogiczny do elewacji południowo-zachodniej.

c.d. na załączniku nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 3530 m ³	ok. 1260 m ²	obora	magazyn nawozów sztucznych
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> - zmiana pokrycia dachowego z dachówki „holenderki” na eternit (l. 70. XX w.) - rozbiórka przybudówki mieszczącej chlewnię (pocz. l. 80. XX w.) 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <ul style="list-style-type: none"> - fundamenty w stanie dobrym, - ściany zewnętrzne w stanie dobrym, - duże ubytki tynku we wnętrzu, - konstrukcja dachowa w stanie dobrym, pokrycie dachu wymienione. 	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <ul style="list-style-type: none"> - zmiana pokrycia dachu z eternitu na dachówkę ceramiczną, - bieżące prace remontowe, - dalsze użytkowanie budynku 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Mapa topograficzna w skali 1: 25 000 (powiększona), wyd. 1936 r.

22. Bibliografia

1. *Landwirtschaftliches Adreßbuch der Domänen, Rittergüter, Güter und Höfe in der Provinz Ostpreußen*, Band III, Leipzig 1932;
2. M. Jackiewicz-Garniec, M. Garniec, *Pałace i dwory dawnych Prus Wschodnich*, Olsztyn 1999 r.;
3. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego*, t. 1, Warszawa 1880.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Informator: Stanisław Biercewicz, Rydwagi 26, 11-700 Mragowo.

25. Opracował

tekst   Andrzej Rydecki, 2002 r.

plany, rysunki   Andrzej Rydecki, 2002 r.

zdjęcia fotograficzne   Andrzej Rydecki, 2002 r.

miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

4 wkładki

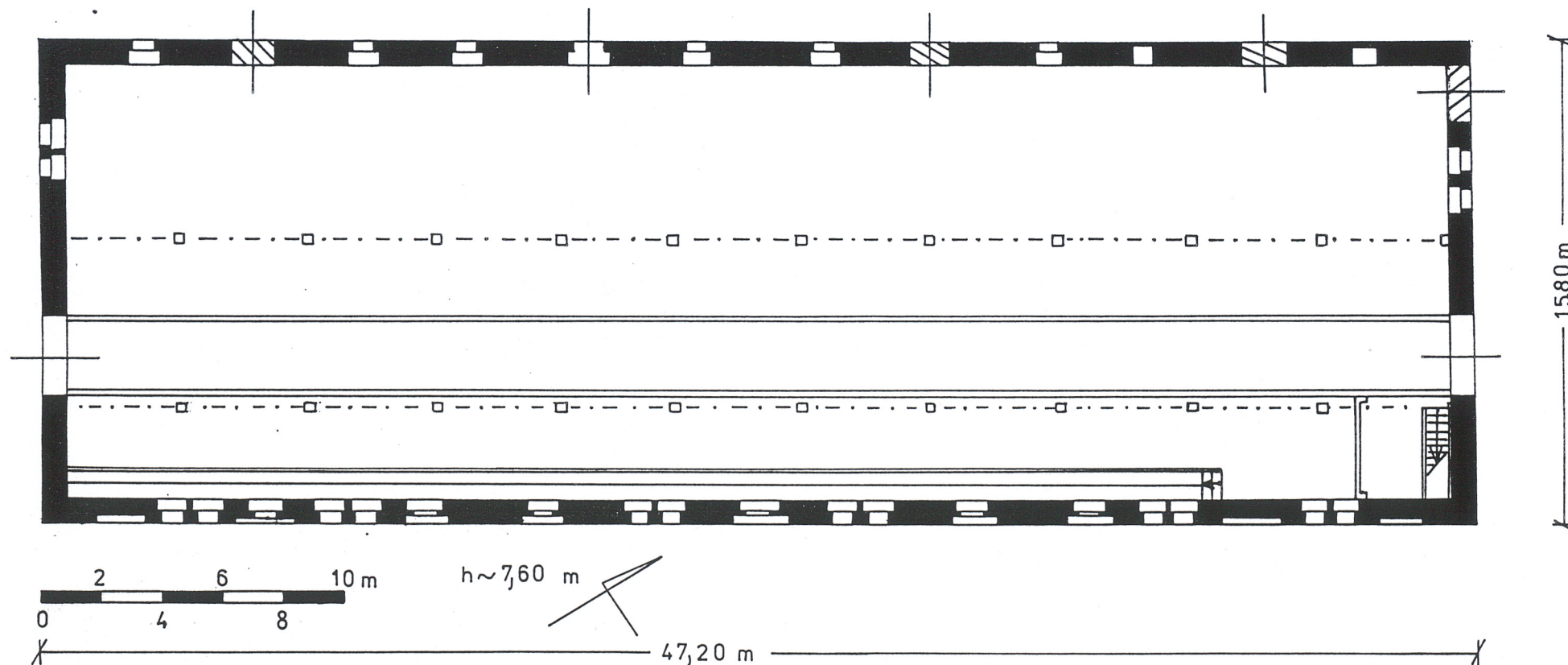

1. Miejscowość **Boże**
2. Gmina **Mragowo**
3. Powiat **mragowski**
4. Woj. **warmińsko-mazurskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Obora I (3)

6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Rzut i plan sytuacyjny

Wkładkę założył: Andrzej Rydecki, 2002 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

1. Miejscowość Boże	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina Mragowo		
3. Powiat mragowski	Obara I(3)	c.d. punktu 13, spis fotografii, mapa archiwalna
4. Woj. warmińsko-mazurskie		

c.d. punktu 13

Wnętrze. Jednoprzestrzenne, pierwotnie stanowiące oborę poprzeczno-planetarną, z wejściami w elewacji południowo – wschodniej, później podłużno-planetarną, trzyczęściową, z dwoma gankami gnojowymi i dwoma paszowymi. Poddasze pełniące funkcję magazynu na słomę dostępne schodami mieszczącymi się we wschodnim narożniku budynku.

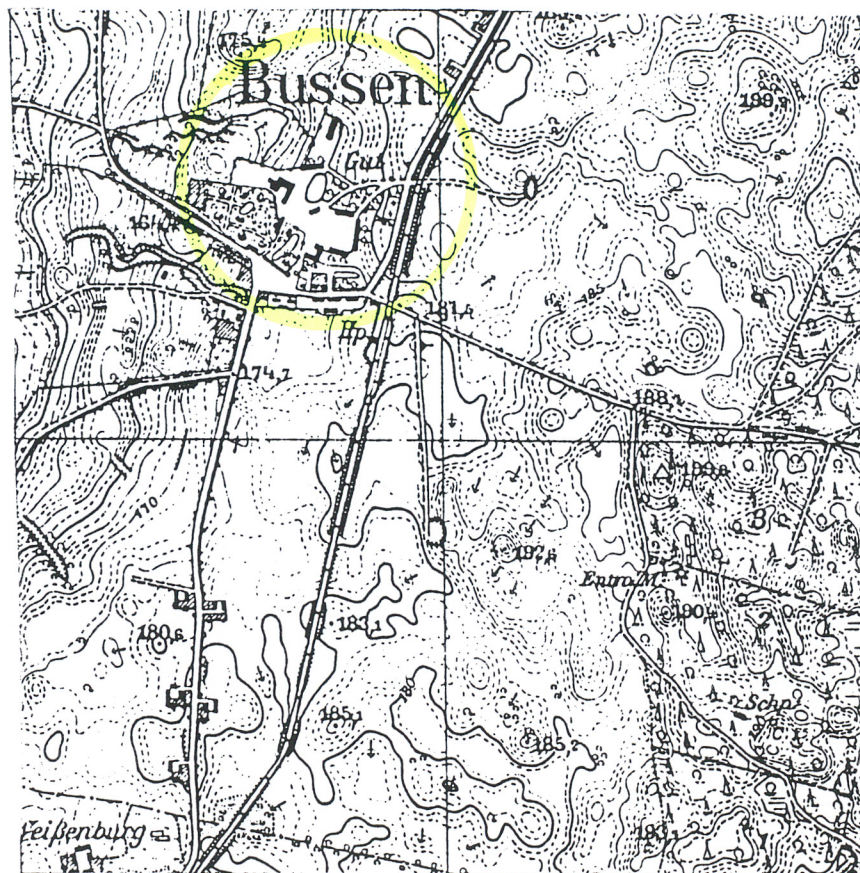
Wypośażenie. Zachowane żłoby murowane pod ścianą południowo-wschodnią .

Instalacje. Elektryczna, odgromowa.

Spis fotografii:

1. Widok ogólny od strony południowo – wschodniej.
2. Elewacja południowo – wschodnia.
3. Elewacja południowo – zachodnia.
4. Elewacja północno – zachodnia.
5. Elewacja północno – wschodnia.
6. Fragment elewacji południowo – wschodniej.
7. Fragment elewacji północno – zachodniej.
8. Okna.
9. Fragment ściany, widoczne spękania.
10. Wnętrze, widok ogólny.
11. J.w., strop z podciągami.
12. J.w., żłoby.
13. J.w.
14. J.w., posadzka ceramiczna.
15. J.w., schody.
16. J.w., więźba dachowa.

Mapa archiwalna, wyd. 1936 r.

1. Miejscowość Boże	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina Mrągowo	Obora I (3)	Fotografie
3. Powiat mrągowski		
4. Woj. warmińsko-mazurskie		

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

1. Miejscowość Boże	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina Mrągowo		
3. Powiat mrągowski	Obora I (3)	Fotografie
4. Woj. warmińsko-mazurskie		

10.

11.

12.

13.

14.

15.